

AEQUITAS

1/2025

DALŠÍ TÉMA V ČÍSLE:

Z ROZHODOVACÍ ČINNOSTI NEJVYŠŠÍHO SOUDU

INTERNETOVÝ ČTVRTLETNÍK NEJVYŠŠÍHO SOUDU

ČLÁNEK NOC PRÁVA

Letos zaměřena na minulost, současnost
a budoucnost trestního soudnictví

ROZHOVOR ROBERT FREMR

Místopředseda Vrchního soudu v Praze

ROZHOVOR PAVLA AUGUSTINOVÁ

Soudkyně trestního kolegia Nejvyššího soudu

ROZHOVOR PETRA KUBÁČOVÁ

Soudkyně občanskoprávního
a obchodního kolegia Nejvyššího soudu

ÚVODNÍ SLOVO PŘEDSEDY NEJVYŠŠÍHO SOUDU

Nejvyšší soud se vedle své hlavní činnosti také pravidelně zapojuje do programů, které se snaží zlepšit právní povědomí české společnosti. Jedním z nich je festival Noc práva, jehož se Nejvyšší soud účastní od jeho nultého ročníku. Letošní ročník se konal v budově Nejvyššího soudu 5. března a zaměřil se na mezinárodní trestní soudnictví. Přes sto návštěvníků z řad široké veřejnosti si poslechlo poutavé vyprávění našich hostů JUDr. Ivany Hrdličkové, Ph.D., a JUDr. Roberta Fremra, kteří se podělili o své zkušenosti z působení u zvláštních soudních tribunálů. Jsem velmi potěšen, že JUDr. Robert Fremr také souhlasil s rozhovorem pro aktuální číslo AEQUITAS, ve kterém se tomuto tématu podrobněji věnuje.

V dalších dvou rozhovorech se představí naše nové soudkyně, které posílily Nejvyšší soud od ledna letošního roku. JUDr. Pavla Augustinová na trestním kolegiu a Mgr. Petra Kubáčová na občanskoprávním a obchodním kolegiu.

Obě přinášejí do našich řad své cenné profesní zkušenosti a odborné znalosti. Jsem velmi rád, že je mohu na Nejvyšším soudu přivítat, a přeji oběma, aby se jim dařilo v jejich náročné práci a aby se jim v našem převážně mužském kolektivu pracovalo co možná nejpříjemněji.

V neposlední řadě bych zmínil již tradiční rubriku, která se v našem čtvrtletníku odlehčenou formou věnuje rozhodovací činnosti. Není naším cílem, abychom naše rozhodnutí zlehčovali, ale jsem přesvědčen, že některé spíše úsměvné kauzy si touto formou zaslouží připomenutí. Pokud se můžeme alespoň pousmát nad některými příběhy ze života, určitě má i tato rubrika v našem časopise své místo.

Přeji vám příjemné počtení a pohodové jarní dny s úsměvem na tváři.

Petr Angyalossy

ČLÁNEK

NOC PRÁVA SE LETOS ZAMĚŘILA NA MINULOST, SOUČASNOST A BUDOUCNOST TRESTNÍHO SOUDNICTVÍ

5. března 2025 se budova Nejvyššího soudu otevřela veřejnosti v rámci akce Noc práva, která každoročně přitahuje širokou veřejnost se zájmem o právo a spravedlnost. Tématem letošního ročníku bylo mezinárodní trestní soudnictví, konkrétně jakým způsobem mezinárodní instituce čelí výzvěm spojeným s mezinárodními zločiny. Noc práva nabídla nejen zajímavou debatu s předsedou Nejvyššího soudu Petrem Angyalossym, Robertem Fremrem a Ivanou Hrdličkovou, ale také kulturní zážitek v podobě promítání oceňovaného filmu Quo vadis, Aida?

Největší pozornost byla věnována významu Mezinárodního trestního soudu a jeho roli v boji proti nejtěžším mezinárodním zločinům, jako jsou genocida, válečné zločiny, zločiny proti lidskosti a agresí. JUDr. Robert Fremr se podělil o své zkušenosti z působení u Mezinárodního trestního tribunálu pro Rwandu, kde soudil kauzy spojené s genocidou, která se odehrála v roce 1994.

Fremr rovněž působil jako soudce Mezinárodního trestního soudu v Haagu a jeho pohled na vývoj a současnou situaci tohoto soudu, který je odpovědný za stíhání jednotlivců odpovědných za nejzávažnější zločiny, byl klíčovým bodem diskuze.

JUDr. Ivana Hrdličková, bývalá předsedkyně Zvláštního tribunálu pro Libanon, přiblížila účastníkům problematiku mezinárodního trestního soudnictví na příkladu tribunálů, které se specializují na konkrétní konflikty a genocidy. Její dlouholetá zkušenost s činností tribunálů poskytla cenný vhled do výzev, které s sebou přináší snaha o dosažení spravedlnosti ve válečných a postkonfliktních regionech.

Po úvodní besedě následovalo promítání filmu Quo vadis, Aida?, který se zaměřuje na tragické události genocidy v Srebrenici, k níž došlo během války v Bosně a Hercegovině v roce 1995.

Tento film je nejen silným lidským příběhem, ale i připomínkou, jaké důsledky mohou mít nečinnost a nevyřešené konflikty na mezinárodní scéně.

Promítání filmu sloužilo jako výchozí bod pro diskusi o mezinárodním trestním soudnictví, jeho schopnosti stíhat pachatele genocid a o tom, jaký vliv mají jednotlivé zločiny na globalizovanou společnost. Jakým způsobem se mezinárodní společenství vyrovnává s minulostí a zajišťuje spravedlnost pro oběti válečných zločinů. Jedním z hlavních bodů, které byly na diskusi vyzdvíženy, byl význam mezinárodního trestního soudnictví v aktuálních konfliktech, zejména s ohledem na ruskou agresi na Ukrajině. Diskutovalo se o tom, jaké jsou záruky mezinárodního systému spravedlnosti pro státy, které se obávají porušení své svrchovanosti.

Večer zakončil předseda Nejvyššího soudu Petr Angyalossy, který se následující den účastnil Noci práva v Ostravě, kde přednášel v Zoologické zahradě na téma trestní právo a ochrana životního prostředí, zejména v oblasti ochrany volně žijících živočichů.

Tématem přednášky byla především právní ochrana volně žijících živočichů podle mezinárodních úmluv, především CITES (Úmluva o mezinárodním obchodu s ohroženými druhy divokých zvířat a rostlin). Tato úmluva je klíčová pro mezinárodní spolupráci v ochraně zvířat a rostlin, které jsou ohroženy nelegálním obchodem. Petr Angyalossy seznámil účastníky s tím, jak mezinárodní úmluvy transformují ochranu přírody do trestního práva, které se uplatňuje v České republice.

Jedním z klíčových témat bylo, jak právní normy ovlivňují každodenní život a jaké trestné činy mohou být proti přírodě spáchány.

Petr Angyalossy se zaměřil na některé specifické příklady, jako je pytláctví, týrání zvířat, nelegální obchod s volně žijícími živočichy, ale také obchod s jejich těly či jejich částmi, což je častým problémem.

Přednáška obsahovala také zajímavé informace o pašování ohrožených druhů zvířat, což je globální problém, který má vliv na biodiverzitu a zdraví naší planety. Petr Angyalossy ve své přednášce upozornil na některé z nejvíce pašovaných druhů zvířat. Jedním z nejzajímavějších příkladů byl luskoun (Pholidota), který je mimořádně ohrožený kvůli pašování jeho masa a šupin, které jsou používány v tradiční medicíně.

V závěru své přednášky se Petr Angyalossy zaměřil na mezinárodní spolupráci v ochraně životního prostředí. Podle něj je ochrana přírody globálním úkolem, který si žádá spolupráci mezi státy, organizacemi a právními institucemi. Mezinárodní trestní spolupráce je klíčová nejen pro účinné potírání pašování ohrožených druhů, ale také pro zajištění zodpovědnosti států a jednotlivců za jejich činy, které mají negativní dopady na životní prostředí.

Noc práva pořádá nezisková organizace Nugis Finem, která se prostřednictvím této akce snaží zlepšit právní povědomí české společnosti. Do programu se zapojují soudy, univerzity, kina, divadla a další instituce napříč Českou republikou. Tradičně se Noc práva koná v termínu kolem 6. března, na kdy vychází výročí vyhlášení a nabytí účinnosti Ústavní listiny Československé republiky z roku 1920. Nejvyšší soud se účastní Noci práva pravidelně už od jeho nultého ročníku v roce 2019.

Gabriela Tomíčková

ROZHOVOR

JUDr. Robert Fremr

místopředseda Vrchního soudu v Praze

- *Právnickou fakultu UK v Praze dostudoval JUDr. Robert Fremr v roce 1980, o rok později zde získal titul doktora práv.*
- *Od roku 1983 byl soudcem Obvodního soudu pro Prahu 4.*
- *Od roku 1985 soudcem Městského soudu v Praze.*
- *Soudcem Nejvyššího soudu ČR (v rámci tehdejší federální struktury tedy českého nejvyššího soudu) se stal v roce 1989, později se tento soud transformoval ve Vrchní soud v Praze.*
- *Soudcem trestního kolegia Nejvyššího soudu v Brně byl JUDr. Robert Fremr od roku 2004.*
- *Hned dvakrát, konkrétně v letech 2006 – 2008 a 2010 – 2012 působil jako soudce ad litem u Mezinárodního trestního tribunálu pro Rwandu, kde soudil obviněné z genocidy.*
- *Soudcem Mezinárodního trestního soudu v Haagu (ICC) se stal na období let 2012 – 2021. Fakticky však k haagskému soudu nastoupil až v březnu 2013.*
- *Dne 13. března 2018 se stal prvním místopředsedou Mezinárodního trestního soudu v Haagu, na funkční období 3 let.*
- *Od 1. dubna 2021 je místopředsedou Vrchního soudu v Praze.*

V našem čtvrtletníku se neobjevujete poprvé – pozn.red.: AEQUITAS 2/2018 – od roku 2018, kdy jste se stal prvním místopředsedou Mezinárodního trestního soudu v Haagu (ICC) přece jen uplynula nějaká doba a Vy jste se mezitím vrátil zpět do České republiky na Vrchní soud v Praze jako jeho místopředseda. Těšil jste se tehdy na návrat do republiky?

Těšil jsem se moc. V součtu mých misí u Mezinárodního trestního tribunálu pro Rwandu (ICTR) a Mezinárodního trestního soudu (ICC) jsem v Arushe a Haagu strávil dlouhých třináct let.

Čím více jsem v zahraničí pobýval, tím více jsem si uvědomoval, jak moc mi naše země, Praha i Brno, naše příroda, kultura a naši lidé schází. Těšil jsem se i na Nejvyšší soud, na kolegyně a kolegy, na inspirativní spolupráci s nimi, ale i na přátelské a kolegiální prostředí, které jsem v roce 2013 opustil. Těsně před návratem mě ale oslovil předseda Vrchního soudu v Praze JUDr. Luboš Dörfl s tím, zda bych jako místopředseda nechtěl vrátit Vrchnímu soudu to, co mi dal, a jeho nabídku jsem i z rodinných důvodů nakonec přijal. S odstupem času snad mohu říci, že mé působení u Vrchního soudu probíhá ke vzájemné spokojenosti.

Práce u ICC musí být pro soudce skvělou zkušeností, které se nedostane všem. Jak s odstupem času na toto období vzpomínáte?

Musím přiznat, že dojmy z mého působení u Mezinárodního trestního soudu jsou smíšené. Na jedné straně jsem dostal unikátní možnost psát historii mezinárodní trestní spravedlnosti, pracovat s kolegy soudci a asistenty, ale i obhájci a prokurátory z celého světa a získávat tak unikátní zkušenosti. Jako soudce ICC jsem se řídil Statutem ICC, v němž dominují prvky common law, a mohl tak srovnávat jak přednosti, tak i slabiny obou systémů.

Na druhé straně bylo frustrující vědomí, že ICC na rozdíl od Tribunálu pro bývalou Jugoslávii a Rwandského tribunálu je mnohem slabším soudem, jehož šance naplnit svůj mandát je omezená. Omezená proto, že jeho činnosti jako justičního tělesa, ovlivňují politické faktory. V případech, kdy se pozornost ICC zaměřila na situace, v nichž figurovaly hlavy států nebo osoby, které mají dobré vztahy s některými státy, jež jsou stálými členy Rady bezpečnosti OSN, je šance postavit je před soud mizivá. Omezení stíhání jen na tzv. „small fish“ (malé ryby) je projevem selektivní spravedlnosti a popřením idejí, pro které byl ICC zakládán.

Můžete prosím uvést jednu nejvíce pozitivní zkušenost z ICC?

Za tu považuji možnost spolupráce s asistenty a asistentkami ve všech pěti kontinentů, pocházejících z různých právních systémů a odlišných právních kultur.

Šlo o obdivuhodné osobnosti, vysoce erudované, s entuziasmem sdílející ideály mezinárodní trestní spravedlnosti, poctěné tím, že mohou k jejich naplnění sami přispět a ochotní pro ICC pracovat „do roztrhání těla“.

A nejvíce negativní?

Snahy některých států zasahovat politickými prostředky do činnosti ICC, bránit mu ve vyšetřování podezření ze spáchání genocidy, zločinů proti lidskosti a válečných zločinů. Namísto toho, aby k vyšetření podezření ze spáchání zločinů přispěli spoluprací s ICC, usilovali o ochromění jeho činnosti s cílem dosáhnout jeho zániku.

Vyniká mezi nimi Donald Trump, který nejdříve uvalil sankce na dřívější prokurátorku ICC Fatou Bensouda a nyní, ve svém druhém volebním období, na nynějšího prokurátora ICC Karima Khana. Hrozí přítom sankcí i těm, kteří s ním budou na vyšetřování zločinů spolupracovat, tedy prakticky celému personálu ICC včetně soudců, ve snaze je zastrašit a bránit průchodu spravedlnosti.

Zákony jste nyní v rozhodování omezen na naše národní a nadnárodní právo, ale existuje nějaký poznatek, který jste získal v Haagu a snažíte se jej uplatňovat i v českém soudnictví?

Dlouholetou praxí v aplikaci common law procesních postupů, tak jak je upravují Statuty ICC i ICTR, jsem nabyl přesvědčení, že naše procesní trestní právo je v některých ohledech příliš formální.

Robert Fremr a senát při vyhlášení rozsudku v kauze Ntaganda.

To může být v případě, že jeho aplikace se zvrhne v přepjatý formalismus, překážkou průchodu spravedlnosti. Optimismem mě ale naplňuje to, že náš kontinentální systém a common law systém se čím dál tím víc vzájemně ovlivňují. Citlivé začleňování prvků common law systému do našeho trestního práva považuji za velmi prospěšné, z poslední doby je toho například dohoda o vině a trestu podle mě dobrým příkladem.

Jako odborník na mezinárodní trestní právo jste byl v letošním ročníku Noci práva pozván Nejvyšším soudem k večerní diskusi k filmu „Quo vadis, Aida?“ pojednávajícím o genocidě v Srebrenici. Vy sám jste rozhodoval případy Rwandské genocidy. Tyto případy se ve světě stále opakují, jen na jiných územích a jinými lidmi. Co ale podle Vás všechny tyto zločiny spojuje?

Spojuje je nenávist. Nenávist k jiné rase, jiné víře, jinému národu. Prostředky trestního práva mohou důsledným trestáním ideálně všech prokazatelných pachatelů genocidy významně přispět k omezení výskytu tohoto zločinu. Odsuzující rozsudky proti pachatelům genocidy podle mezinárodního trestního práva dostatečně publikované v médiích mohou mít významný preventivní efekt na potenciální pachatele. Martin Luther King řekl: „Nespravedlnost kdekoli na světě je hrozbou spravedlnosti na celém světě“. V dnešní době globalizace to platí dvojnásob. Nemístná tolerance a zavírání očí před jednáním pachatelů těchto zločinů z pragmatických politických důvodů, jak to dnes můžeme vidět kolem sebe, může mít nezodpovědné následky pro celé lidstvo.

Outdoor se štěnětem na zádech.

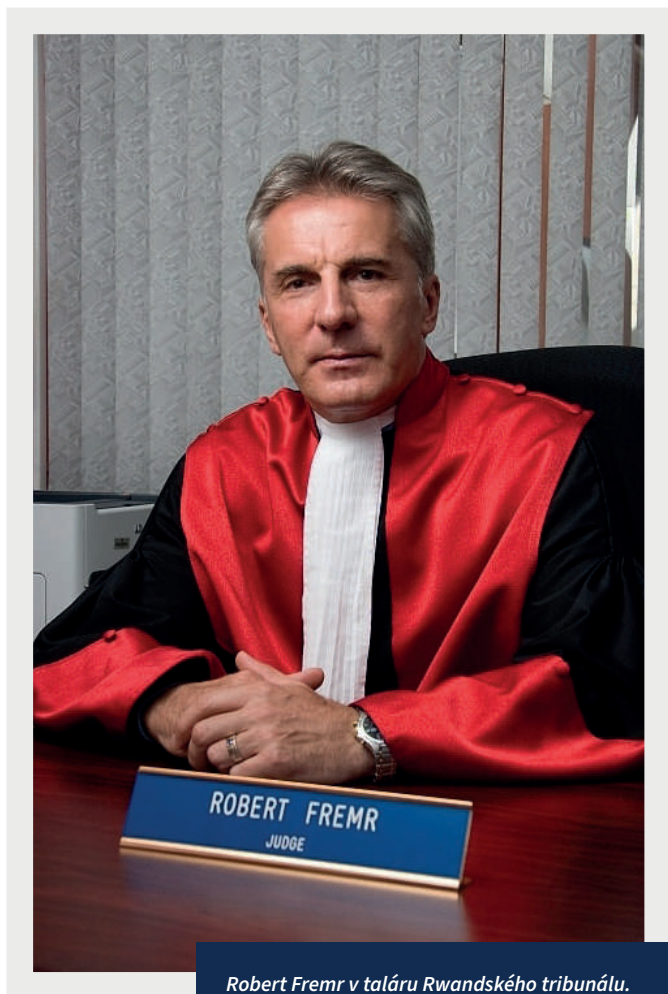
Vzpomínka na Afriku.

Pochopitelně nejefektivnější prevencí šíření všech forem nenávisti je její potírání již v jejím zárodku. Tím je „hate speech“, která v různých, více či méně sofistikovaných a skrytých formách, bují na sociálních sítích. Boj s ní ale není vůbec snadný.

Vy jste na Noci práva popisoval Vaše zkušenosti z Mezinárodního trestního tribunálu pro Rwandu, ale i některé historické souvislosti, které genocidě předcházely a které následovaly. Zmínil jste, že prvním aktem tamní genocidy bylo znásilnění a vražda předsedkyně vlády, která byla z kmene Hutu, ale byla umírněná a chtěla, aby Tutsiové dostali šanci. Můžete prosím přiblížit motivy, které v takových případech vzbouřenci mají? Jedná se o rozdílnost názorů, nebo i o výstrahu pro ostatní?

Tehdejší rwandská předsedkyně vlády Agatha Uwilingiyimana reprezentovala menšinovou skupinu Hutuů, která byla ochotna v praxi naplnit tzv. Arušské dohody, podle nichž měli i zástupci osvobozené armády Tutsiů získat odpovídající podíl ve vládě a armádě.

To ale bylo v zásadním rozporu s radikálními postoji většiny Hutuů, kteří nesouhlasili s Arušskými dohodami. Po sestřelení letadla s prezidentem Juvenalem Habyarimanou, který byl Hutu, získali záminku k rozpoutání genocidy, kterou chtěli s Tutsii skoncovat jednou provždy. Brutální znásilnění a vražda premiérky měla odradit, a také odradila, ty Hutuy, kteří do té doby smíření s Tutsii podporovali.

Robert Fremr v taláru Rwandského tribunálu.

Uvedl jste, že Česká republika, může některé trestné činy jako třeba genocidu, kterou spáchal cizí státní příslušník na území cizího státu, stíhat také. A také jste zmínil, že v případě Rwandské genocidy právě principu univerzality využily některé evropské státy. Proč této možnosti státy více nevyužívají, když ji mají?

Pachatele rwandské genocidy soudily soudy ve Francii, Belgii, Švýcarsku, Švédsku, Finsku, Norsku, po jednom případě i v USA a Kanadě. Základní podmínkou pro stíhání genocidy spáchané cizím státním příslušníkem v cizině je, že to zákony příslušné země umožňují, a také to, že pachatel je pro případné soudní řízení k dispozici, ať už dobrovolně nebo protože byl zatčen. I když by v některých státech bylo možné i stíhání v jeho nepřítomnosti, nemělo by to podle mě žádoucí efekt.

Ráda bych se v souvislosti s genocidou zeptala také na téma, které v současnosti rezonuje i v České republice, a to jsou sexuální trestné činy. U válečných zločinů se mimo jiné používá jako zbraň právě sexuální násilí – proti civilistům, nebo jako prostředek k narušení morálky. Fyzická či psychická zranění, nucená těhotenství, to jsou dopady, které si oběti ponесou po zbytek života. Např. u války na Ukrajině tomu není jinak. Je vůbec reálné, aby všechny takovéto zločiny byly potrestány?

V rozsudku Rwandského tribunálu ve věci Prosecutor v. Jean Paul Akayesu ze dne 2. 9. 1998 je znásilnění zařazeno mezi faktické prvky zločinu genocidy. V rozsudku se uvádí, že „znásilnění vyústila do fyzické a psychické destrukce žen kmene Tutsiů, jejich rodin a jejich komunity. Sexuální násilí tvořilo nedílnou součást procesu destrukce, specificky se zaměřující na tutsijské ženy a specificky se podílelo na jejich destrukci a destrukci Tutsiů jako celku.“*

Potrestání pachatelů znásilnění má nepochybně významný satisfakční efekt pro jeho oběti. Je-li takový zločin páchan v rámci válečného konfliktu, vidím bohužel šanci na postavení všech pachatelů samotného znásilnění před soud poměrně skepticky. Co ovšem považují za reálné je postavení před soud velitelů, kteří páchaní takových zločinů svým podřízeným tolerovali nebo je k němu dokonce nabádali.

V případě konfliktu na Ukrajině se postavení pachatelů těchto zločinů jeví reálné jen v případě těch, kteří padnou do ukrajinského zajetí. Že by je stíhala ruská strana, i když takovou povinnost ze zákona má, se aktuálně nejeví reálné.

V roce 2020 jste řekl, že ICC je instituce drahá a pomalá. Souhlasíte s tímto výrokem i nyní? Protože např. v případě prezidenta Ruské federace a jeho odpovědnosti za válku na Ukrajině byl ICC chválen za rychlé vydání zatykače.

Obecně se kritika pomalu přicházející spravedlnosti koncentruje v heslu „Justice delayed is justice denied“, tedy „Opožděná spravedlnost je odepřena spravedlnost“. O činnosti Mezinárodního trestního soudu to platí zejména v těch případech, kde je sice vyšetřování podezření ze spáchání zločinů, které má ICC podle svého mandátu stíhat, zahájeno, ale nakonec k projednání věci ICC vůbec nedojde, neboť podezřelý se nepodaří postavit před ICC nebo se pro nespolupráci dotčeného státu nepodaří opatřit potřebné důkazy.

V situaci Ukrajina byly sice zatykače na ruského prezidenta Vladimíra Putina a zmocněnkyni pro práva dětí Marii Lvovovou-Bělovovou pro únosy ukrajinských dětí z okupovaných území do Ruska vydány promptně, ale jejich realizace je v nedohlednu. Jejich vydání ocenila většina zemí světa včetně USA. Donald Trump ale současně hodlá s Vladimírem Putinem osobně jednat jako s partnerem, ne jako s někým, na koho je vydán zatykač mezinárodního soudu. Zpochybňuje přitom i to, zda je Rusko v tomto konfliktu agresorem. Autoritě ICC neprospělo ani to, že Mongolsko jako členský stát ICC, nerealizovalo v době návštěvy prezidenta Putina vydaný zatykač s tím, že země je na Rusku zcela energeticky závislá.

Na Noci práva jste řekl, že existence trestních tribunálů je důležitá mimo jiné kvůli zdokumentování a sběru údajů, protože existuje spousta lidí, kteří i přes veškeré důkazy zpochybňují genocidu v Srebrenici, zpochybňují zločiny páchané nejen během 2. světové války, ale i ty současné zločiny. Je tohle podle Vás problém související s tím, že lidé mají mnoho informací, mezi kterými ale jsou i fake news, nebo je to součástí lidského chování – vždy se zkrátka takoví jedinci najdou?

*Odhaduje se, že během rwandské genocidy bylo znásilněno 100 000-250 000 žen.

Zdroj: <https://www.un.org/en/preventgenocide/rwanda/supporting-survivors.shtml>

Robert Fremr v legendární jednací síni Vrchního soudu v Praze (tzv. porota).

Jsem ještě schopen pochopit, že někdo může pochybovat o tom, že Američané přistáli na Měsíci a uvěřit teoriím, že záběry z jejich pobytu tam jsou zfalšované. Ale v případech těch, kteří zpochybňují např. existenci koncentračních táborů v Německu za druhé světové války, nebo zpochybňují, že se staly válečné zločiny a zločiny proti lidskosti jednoznačně prokázané důkazy v soudních řízeních vedených za podmínek fair trial, jak tomu bylo před mezinárodními soudy, to již považuji za zlý úmysl, který by neměl být tolerován. V případech, které naplňují skutkovou podstatu trestného činu popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia podle § 405 trestního zákoníku, by jeho pachatelé měly být důsledně trestně stíhány.

Několikrát na Noci práva byla zmíněna psychologická pomoc obětem válečných zločinů, nejen přímým obětem, ale i rodině obětí, a to v případě traumat, posttraumatických stresových poruch, apod. Je tato pomoc dostatečná a jakým způsobem je vlastně financována?

V případě případů projednávaných před Mezinárodním trestním soudem je navazující součástí řízení po rozhodnutí Soudu o vině a trestu řízení o reparaci škody, kterou utrpěly oběti souzených zločinů. Poprvé v historii mezinárodního trestního práva se tak oběti mohou prostřednictvím svých zástupců účastnit řízení a žádat odškodnění.

Speciální oddělení soudu zajišťuje ochranu obětí, které současně vystoupí před soudem jako svědci, a poskytují jim také psychologickou pomoc. Výsledkem řízení může být přiznání odškodnění obětem, které může být přiznáno individuálně nebo kolektivně příslušné napadené komunitě. Odškodnění může spočívat v materiální pomoci, ale i v různých projektech, včetně psychologické pomoci, pomáhajících obětem v kompenzaci utrpěné újmy. Primárně by odškodnění mělo být hrazeno odsouzenými, jejich prostředky však na kompenzaci stovkám obětí často nestačí. Pak se do reparace zapojuje Trust Fund for Victims – Světový fond pro oběti, do kterého přispívají dobrovolnými příspěvky členské státy ICC.

Máte obrovský přehled od Norimberského procesu až do současných mezinárodních konfliktů. Myslíte si, že se vymáhání trestního práva vyvíjí k lepšímu? Že od doby II. sv. války se alespoň přibližujeme k větší spravedlnosti vůči obětem, ale i vůči zločincům?

Historicky se důraz na vymáhání mezinárodního trestního práva vždy zvýšil po extrémních humanitárních konfliktech. Čl. 227 Versaillské smlouvy měl vést k ustavení mezinárodního tribunálu, který by potrestal bývalého německého císaře Viléma II., za jeho podíl na rozpoutání první světové války. Vzhledem k útěku Viléma II. do Nizozemí, kde dostal azyl, k ustavení tribunálu nedošlo.

Dalším impulsem byly zločiny páchané za druhé světové války, které vyústily v ustavení Norimberského a Tokijského tribunálu a potrestání nejvýznačnějších válečných zločinců. Podstatně přítom bylo, že na jejich potrestání byl tehdy společný zájem ústředních světových mocností. Norimberský proces a právní principy, které při svém rozhodování aplikoval, se staly pilíři mezinárodního trestního práva a jsou jimi dodnes.

V období studené války ale zájem na prosazování mezinárodní trestní spravedlnosti opadl. Oteplení vztahů mezi Západem a Východem díky iniciativám Ronalda Reagana a Michaila Gorbačova vytvořilo podmínky pro vznik Mezinárodních trestních tribunálů pro bývalou Jugoslávii a pro Rwandu, které byly ustaveny rezolucemi Rady Bezpečnosti OSN v letech 1993 a 1994.

Myšlenka ustavit univerzální a permanentní mezinárodní soud vyústila v podepsání Římského statutu a po jeho vstupu v platnost v roce 2002 v založení Mezinárodního trestního soudu. Slabinou tohoto projektu je, že ICC nebyl založen rezolucí Rady Bezpečnosti OSN, která by zavazovala ke spolupráci s ním všechny členské státy OSN, ale smlouvou, kterou dodnes ratifikovalo jen 123 států. Mocnosti jako USA, Rusko, Čína nebo Indie mezi nimi ale chybí. To efektivitu činnosti ICC oslabuje.

V době, kdy mezi osobami stíhanými ICC byli téměř výhradně Afričané, byl ICC kritizován, že opomíjí pachatele z ostatních kontinentů. Poté, co se mezi potenciálními obžalovanými ocitli i Američané (situace Afghanistan) se ICC stal cílem sankcí uvalených na něj prezidentem Trumpem. Následovalo zpochybňování legitimacy ICC Vladimírem Putinem v souvislosti se situacemi Gruzie a Ukrajina. Třetí vlna kritiky ICC následovala po otevření vyšetřování v situaci Palestina, která vyvrcholila po vydání zatykačů na izraelského premiéra Benjaminu Netanjahu a ministra obrany Joava Galanta. Ta přerostla ve volání po destrukci ICC ze strany Izraele a jeho spojenců v čele s Donaldem Trumpem. I když se v reakci na to k rezoluci na podporu ICC připojil velký počet zemí, postavení ICC jako hlavního reprezentanta mezinárodní trestní spravedlnosti to zjevně oslabilo.

Osobně to hodnotím jako krizi mezinárodní trestní spravedlnosti. Pokud svět ustoupí zájmu těchto státníků, její další existence bude v ohrožení. Říkám záměrně zájmu státníků, ne státu. I občané USA, Ruska nebo Izraele by měly mít zájem na tom, aby podezření ze zločinů proti lidskosti a válečných zločinů byla objektivně vyšetřena. Mrzí mě i postoje některých našich politiků, kteří na jedné straně vehementně podporují vyšetřování údajných zločinů, z nichž je podezříván prezident Putin, ale na druhé straně jim vadí otevření vyšetřování údajných zločinů v Gaze jen proto, že jsou z nich podezřelí mimo jiných i naši spojenci. Před zákonem si mají být všichni rovni.

Když se vrátíme ze zahraniční zpět do České republiky, ráda bych se Vás zeptala na další velké téma poslední doby a tím je žánr true crime.

Kina se v poslední době plní filmy podle skutečných zločinů a hlavní postavy mají svoji předlohu v reálných zločincích. Vy sám jste soudil případ manželů Stodolových, o kterých – není to tak dávno – byl natočen film. Zajímá mě Váš názor na to, zda tyto filmy mohou mít nějaký přínos, nebo jen dělají „hvězdy“ z někoho, kdo by takový mediální prostor získat vůbec neměl?

Myslím, že záleží na způsobu podání. Tak například legendární americký film *Bonnie a Clyde* z roku 1967 se principy žánru true crime určitě neřídil. Naopak zcela v rozporu s pravdou jejich příběh romantizoval a idealizoval jeho „hrdiny“, ačkoliv se jednalo o nelítostné, amorální vrahy.

Film *Stodolovi* měl podle mě do žánru true crime nakročeno, jako popularizaci manželů Stodolových jsem ho nevnímal. Mám za to, že se poměrně zdařile pokusil o vykreslení jejich vzájemného vztahu, psychologických vazeb a částečně i jejich odlišné motivace pro páchání trestné činnosti.

Za jednoznačně nejzdařilejší v žánru true crime u nás považuji minisérii *Metoda Markovič: Hojer*. Jako začínající soudce Obvodního soudu pro Prahu 4 jsem se v budově Městského soudu v Praze chodil dívat o patro výš na proces s Ladislavem Hojerem, který excelentně vedl předseda senátu JUDr. Vladislav Šíma. Myslím, že minisérie byla výstižným náhledem do psychologie sériového vraha a zdařile ukázala divákům, jak složité vyšetřování jeho zločinů probíhalo a jaký úspěch slavily netradiční vyšetřovací metody legendárního vyšetřovatele Jiřího Markoviče. Ani zde ale podle mě o žádnou oslavu zločinu nešlo.

Cituji: „Každý z nás by se měl zamyslet a podpořit to, co je dobré. Co se nám teď jeví jako špatný film, se může v budoucnu proměnit ve velice špatnou realitu.“ Vaše slova na letošní Noci práva. Myslíte si, že je v dnešní době těžší se rozhodovat morálně správně?

Naše doba je aktuálně velmi vyhrocená. Přirostuje se mezinárodní situace. Pár stovek kilometrů od nás na Ukrajině probíhá intenzivní válečný konflikt. Další doutná v Palestině. Názory na jejich řešení příkře rozdělují společnost ve světě, ale i u nás. V řadě zemí můžeme pozorovat zpochybňování principu „rule of law“, tedy „vlády práva“, který některým připadá jako překážka zvládnutí této „těžké doby“ a volání po přímočařejších metodách vlády. V době intenzivního působení médií velmi různorodého charakteru není pro nikoho snadné rozhodnout se, komu uvěřit, rozpoznat dobro od zla.

Pokud se nám to ale podaří, neměli bychom zůstat ke zlu neteční, ale podle svých sil a schopností zlu oponovat a podpořit dobro. Jak řekl irský filozof Edmund Burke „*Jediná věc nutná pro vítězství zla je, když dobří lidé zůstanou sedět se založenýma rukama.*“.

Děkuji za rozhovor.

ROZHOVOR

JUDr. Pavla Augustinová**Soudkyně trestního kolegia Nejvyššího soudu**

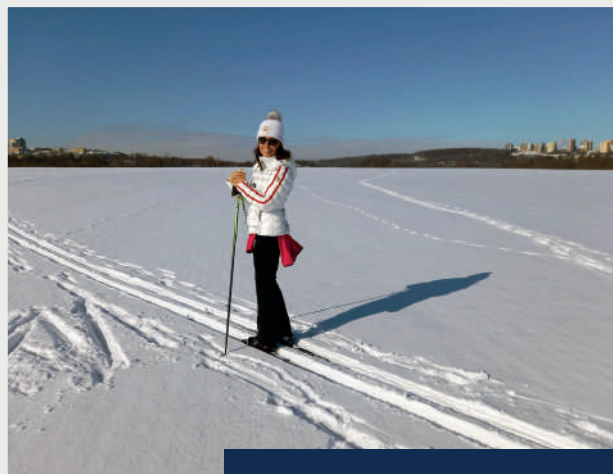
Narodila se v Karviné a právnické vzdělání získala na Právnické fakultě Univerzity Karlovy, kde v roce 1985 složila státní závěrečnou zkoušku a o rok později rigorózní zkoušku. Po justiční zkoušce v roce 1991 byla jmenována soudkyní a svůj soudcovský slib složila v roce 1992. Její profesní dráha zahrnuje působení na Městském a Vrchním soudu v Praze, kde pracovala více než 20 let.

JUDr. Augustinová má rovněž zkušenosti z dočasných přidělení k Nejvyššímu soudu v letech 2007 a 2014–2015.

Od 1. ledna 2025 je posilou trestního kolegia Nejvyššího soudu.

Kdy jste začala uvažovat o kariéře soudkyně?

Poprvé na gymnáziu, když jsme se v rámci občanské výchovy byli podívat u okresního soudu na hlavní líčení. Dodnes si pamatuji, že se jednalo o opakované vyloupení prodejny potravin, které obviněný recidivista doznával s tím, že v té prodejně byl ovšem vícekrát, protože tam ve dne chodil rád nakupovat. Zřejmě se předváděl před auditoriem studentů, které se mu skutečně podařilo rozesmát. Věc tehdy rozhodoval starší velmi rozvážný předseda senátu, který obviněného usměrnil, ovšem nikoli povýšeně nebo arogantně. Byl lidský a přesto, nebo možná právě proto, měl u všech v jednacím síni respekt. Jeho způsob vedení procesu mi imponoval.

Pavla Augustinová na běžkách.

Cesta po Indii.

Jaké bylo Vaše první soudcovské rozhodnutí?

Svou první kauzu si také pamatuji téměř detailně, přestože řadu následujících a nesrovnatelně závažnějších si už nevybavím. Spis jsem tehdy znala skoro z paměti a měla jsem jasnou představu, jak věc, která se týkala potyčky manželky s milenkou, rozhodnout. A v té nervozitě prvního souzení se mi povedlo po skončení dokazování nedat stranám prostor k závěrečným řečem. Naštěstí byly strany s verdiktem a jeho odůvodněním spokojené, takže rozhodnutí nabylo právní moci hned poté, co jsem ho vyhlásila.

Jak výraznou změnou proti dosavadní praxi je styl práce senátů trestního kolegia Nejvyššího soudu?

Z mého pohledu jde o změnu zásadní. V podstatě celý můj zatímní profesní život soudkyně byl determinován tím, co se odehrávalo v jednací síni, ať již v rámci hlavního líčení nebo při řízení o odvolání. Nyní si dělám úsudek o věci v podstatě výhradně na základě trestního spisu.

Můžete popsat věc, která byla při rozhodování z Vašeho pohledu nejsložitější?

Nevím, zda nejsložitější, ale rozhodně emočně náročné pro mne bylo vynést zprošťující verdikt v jednom případě dvojnásobné vraždy, kdy jsem byla vnitřně o vině obviněného přesvědčena, ovšem důkazy, které byly procesně použitelné a ke kterým jsme mohli přihlížet, prostě nebyly pro odsouzení dostačující. Nelehké pro mne také vždy bylo rozhodovat trestní věci, kde byly oběťmi malé děti. Ty obrázky ze spisů se nedají zapomenout.

Co je na soudcovském povolání podle Vás nejkrásnější?

Spojovat rozhodování trestních věci s pojmem "krásné" asi není úplně na místě. Ale pocit uspokojení z naší profese mít můžeme, pokud ji děláme s plnou zodpovědností, podle svého nejlepšího přesvědčení a pokud neupřednostňujeme formální přístup nad snahu dobrat se odpovídajícího zákonného rozhodnutí. Záměrně nepoužívám výraz spravedlivého, neboť tady vždy záleží na úhlu pohledu.

Jinak náš verdikt hodnotí rodiče oběti, jinak pachatel a často jinak veřejnost, která čerpá informace jen z médií. Dovolte mi zde citaci z mé oblíbené povídky Karla Čapka Poslední soud. "Proč vlastně ty, Bože, nesoudíš sám?" tázal se Kugler zamyšleně. "Protože všechno vím. Kdyby soudcové všechno, ale naprosto všechno věděli, nemohli by také soudit; jen by všemu rozuměli, až by je z toho srdce bolelo."

Zaujal Vás v poslední době konkrétní judikát Nejvyššího soudu?

Z těch posledních bych vyzdvihla usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 3. 2024, sp. zn. 15 Tdo 960/2023, ve kterém velký senát trestního kolegia dospěl na základě rozsáhlé a za mne naprosto přesvědčivé argumentace k závěru, že je nadále neudržitelný názor vycházející z rozhodnutí č. 24/2006 Sb. rozh. tr., že je nemožné uvést soud v omyl, a konstatoval, že uvedení soudu v omyl není vyloučeno a že je možno se takovým způsobem dopustit i trestného činu podvodu.

Co Vám pomáhá relaxovat, jaké máte koníčky?

Potřebuji sluníčko a pravidelný pohyb, bez nich se cítím ztracená a unavená.

Už roky praktikuji jógu, v létě hraju, byť poměrně mizerně, tenis a golf, a teď v zimě se snažím dostat co nejčastěji na lyže. Odreagovávám se také fyzickou prací na chalupě. Ale jen takovou tupější, jako je sekání trávy nebo natírání plotu. Moc ráda cestuji a trávím čas s přáteli. Mezi mé nejbližší patří pět kamarádek z vysoké školy, se kterými se pravidelně setkáváme a rozebíráme život, děti, muže a prostě všechno.

Můžete prozradit něco o své rodině?

Snad jen to, že je velmi hlučná, se svébytným humorem, milující a pro mne nepostradatelná.

Do Brna dojíždíte z Prahy, jak je to pro Vás náročné?

Dojíždím zatím jen chvíli, takže se ještě nedostavila únava z času stráveného na D1. A centrum Brna, ve kterém se pohybuji, se mi líbí. Ale obávám se, že za rok bych Vám na stejnou otázku odpovídala s mnohem menším entuziasmem a domáhala se pobočky Nejvyššího soudu v Praze. Čas je přeci jen nejcennější komodita.

Děkuji za rozhovor.

Gabriela Tomíčková

Pavla Augustinová na fotografii s kamarádkami.

ROZHOVOR

Mgr. Petra Kubáčová**Soudkyně občanskoprávního
a obchodního kolegia Nejvyššího soudu**

Vystudovala Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v roce 1997 a po složení justiční zkoušky v roce 2001 začala působit jako předsedkyně senátu na Okresním soudu v Nymburku. V roce 2010 se stala místopředsedkyní tohoto soudu. Od roku 2013 působila na Krajském soudu v Praze, nejprve jako soudkyně a později jako předsedkyně senátu občanskoprávního úseku a předsedkyně evidenčního senátu. V červenci 2023 byla dočasně přidělena k Nejvyššímu soudu, od 1. ledna 2025 je posilou občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu.

Co vás vedlo k rozhodnutí vystudovat právo, stát se soudkyní a později usilovat o místo na Nejvyšším soudu?

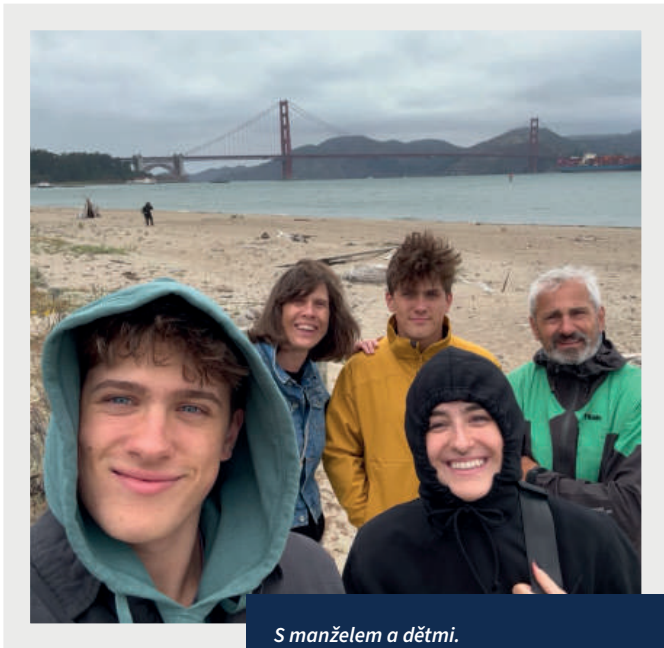
Původně jsem o studiu práv vlastně ani neuvažovala a pro právnickou fakultu jsem se rozhodla až na poslední chvíli. Na gymnáziu jsem byla v matematické třídě a závodně jsem sportovala, takže jsem zvažovala studium matematiky, která mě dost bavila, nebo nějaký obor, který souvisí se sportem. Pak jsem ale začala přemýšlet i o možnostech dalšího uplatnění s takovým vzděláním, a na začátku 90. let se mi práva zdála prostě praktičtější.

S jasnou představou o budoucí profesi jsem na právnickou fakultu nenastoupila. O práci soudce jsem začala uvažovat díky tomu, že jsme v průběhu studia občas se spolužačkou zašly jako veřejnost k soudu na Ovocném trhu. Tam jsme měly možnost vidět i soudce,

kteří věc řešil nejen se zájmem, ale i s viditelnou znalostí procesu, pružně a s laskavým nadhledem. Musím tedy přiznat, že šlo o trestního soudce. Soudkyněmi jsme se nakonec staly obě a obě se věnujeme civilnímu právu. Na práci soudce se mi taky líbilo, že do řešení právního problému vstupuje jako nestranný. Jeho názor není ovlivněn tím, jakého výsledku by chtěl výkladem práva dosáhnout, tedy například tím, koho zastupuje.

Když přišla nabídka stáže na Nejvyšším soudu, měla jsem za sebou včetně čekatelství praxe už 25 let v justici. Na civilním odvolacím úseku Krajského soudu v Praze jsem působila deset let, postupně jsem prošla několika senáty s různými specializacemi a zapojila jsem se i do práce evidenčního senátu. Přesto jsem po určité době cítila, že by mi změna prospěla.

S manželem a dětmi.

Stáž na Nejvyšším soudu mi takovou změnu umožnila. Soudce většinou nemá příliš možností, jak svou práci obměnit nebo oživit, to vnímám jako problém. Pokud dlouhodobě rozhoduje na stejném stupni a ve stejné agendě, a přitom chce každému spisu věnovat potřebnou pozornost, původní elán a nadšení si jen těžko zachová.

Přechod z rozhodování o odvolání k rozhodování o dovolání byla celkem velká změna. Na rozdíl od kolegů stážistů mi nevadilo, že v dovolacím řízení se soudce už „nedostane do skutku“, v některých případech mi ale chybí ústní jednání – možnost vést účastníky ke smírnému řešení nebo s nimi probrat, zda rozhodnutí sporné právní otázky skutečně jejich situaci vyřeší. I tak jsem se po skončení stáže rozhodla zůstat, přesvědčila mě specializace našeho soudního oddělení a kolegové ze senátu.

Které oblasti práva jsou vám nejbližší a proč?

Práce soudce se mi zalíbila díky „trestu“, ale bližší mi bylo vždycky civilní právo, včetně civilního procesu. Pokud má soudce řízení férově a efektivně vést, měl by mít pravidla takového procesu předem dobře zvládnutá. Znalost procesního práva se navíc hodí v každém spisu, takže studium procesních předpisů se soudci určitě vyplatí a často mu ještě ušetří čas, který byl jinak trávil různými procesními úkony „pro jistotu“. Samozřejmě, že proces není to hlavní, o co v civilním řízení jde, tím je rozhodnutí ve věci samé. Nikdo se nesoudí kvůli zážitkům z procesního práva a na sporné skutkové a hmotněprávní otázky procesní právo neodpoví. Pokud ale soudce procesní pravidla neovládá, obvykle cestu k vyřešení sporu prodlouží a zkomplikuje.

Líbí se mi i věcná práva, specializace našeho soudního oddělení. Zaměřovala jsem se na předměty se vztahem k věcným právům a k nemovitostem už na univerzitě, diplomovou práci jsem psala taky na téma z oblasti věcných práv. Myslím, že aspoň něco z takové univerzální nadčasové právní klasiky, jakou věcná práva jsou, musí mít rád každý právník.

Jak se vyrovnáváte s nutností dojíždět do Brna?

Brno není těžké si oblíbit. Do práce jsem vždycky dojížděla, nevadí mi ani řízení, ale na denní dojíždění bydlím daleko. Každý týden tak žiju na více různých místech a na to jsem si ještě úplně nezvykla, to budu muset nějak doladit.

Po kulturní a gastronomické stránce už ale zvládám pobyt v Brně celkem dobře. Velkou zásluhu na tom mají i kolegyně, které byly na stáži ve stejnou dobu - Mgr. Krejčířová z Krajského soudu v Brně a JUDr. Broučková z Vrchního soudu v Praze.

Které vlastnosti nebo schopnosti považujete za klíčové pro úspěšného soudce?

Rozhodnost, zodpovědnost, smysl pro spravedlnost. Schopnost neztratit kontakt s realitou, přistupovat k účastníkům i jejich zástupcům s respektem a především nebrat se zbytečně vážně. Důležitá je i schopnost udržení rovnováhy mezi pracovním a osobním životem.

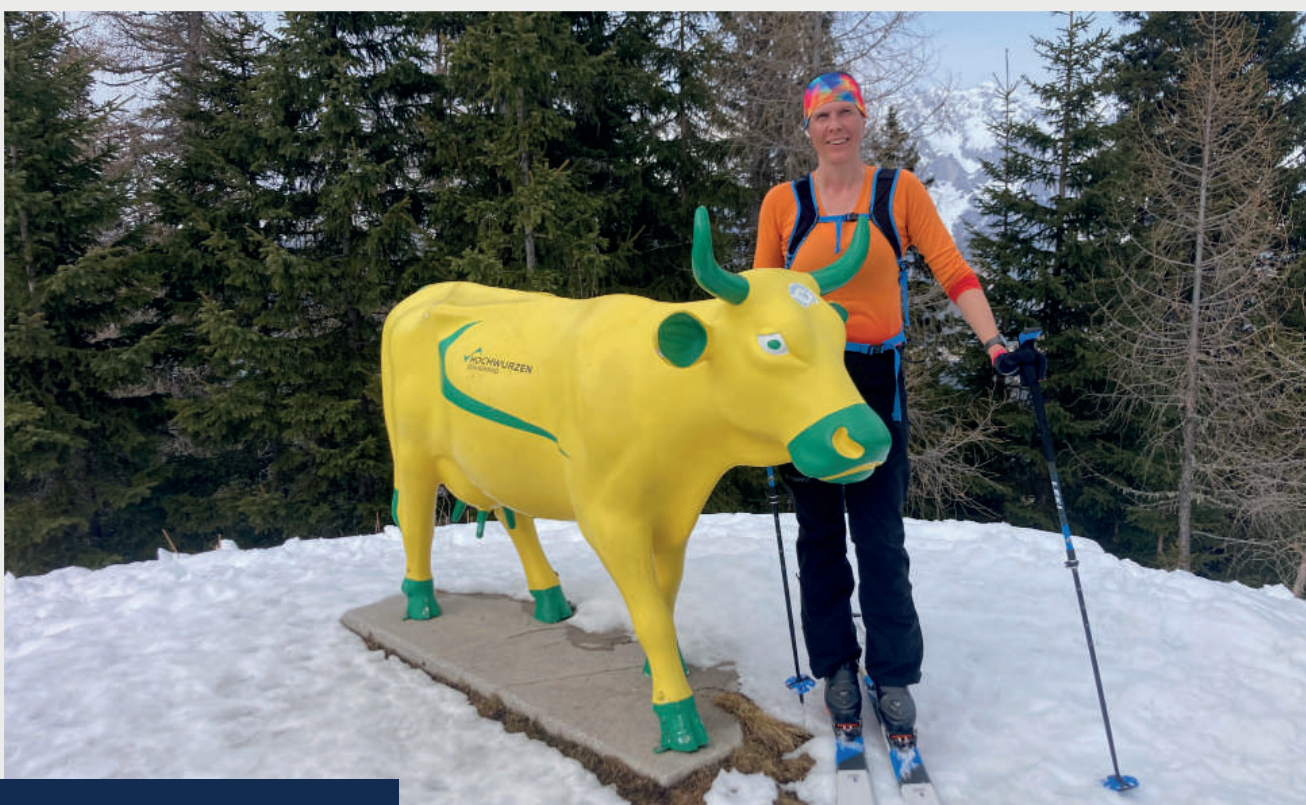

Zimní dovolená.

Yosemitský národní park.

Cesta na Hochwurzten.

S rodinou v Antilopím kaňonu.

Jaká rozhodnutí považujete za nejdůležitější během své dosavadní kariéry?

Nejdůležitější rozhodnutí stojí obvykle na začátku – takže rozhodnutí jít studovat práva a ucházet se o místo justičního čekatele. To myslím byla nejen důležitá, ale i dobrá rozhodnutí.

Pokud jde o rozhodnutí v konkrétních věcech, tak nějaké spory si samozřejmě pamatuju více a nějaké méně, a to z různých důvodů. Žádné rozhodnutí ale nepovažuji za více nebo méně důležité. Ono totiž nejde jen o to, jak se zdá rozhodnutí důležité soudci, ale i to, jak důležité je pro konkrétní účastníky.

Jaké máte plány nebo ambice pro budoucnost ve vaší profesní dráze?

Soudkyně Nejvyššího soudu jsem se stala teprve před pár týdny, takže jiné profesní ambice momentálně nemám. Ráda bych se ale dál věnovala lektorské činnosti při přípravě justičních kandidátů a začínajících soudců.

Jak relaxujete nebo trávíte volný čas mimo pracovní povinnosti?

Škoda, že mým hlavním relaxem nejsou domácí práce, to by občas dost pomohlo. Nejraději trávím volný čas s rodinou nebo přáteli a k odpočinku potřebuju pohyb. Radost mi udělá lehký běh v lese nebo delší rychlá procházka, začala jsem hrát golf a hory mě baví v zimě i v létě. Zajímám se také o vína, hlavně burgundská, ráda chodím do divadla a jsem fanouškem České filharmonie.

Děkuji za rozhovor.

Gabriela Tomíčková

ČLÁNEK

PO TÉMĚŘ TŘICETI LETECH OPUSTIL NEJVYŠŠÍ SOUD JUDR. FRANTIŠEK HRABEC

V loňském roce skončilo funkční období soudci Františku Hrabcovi, který působil na Nejvyšším soudu od roku 1995. František Hrabec vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Brně (dnešní Masarykova univerzita). Od roku 1983 byl předsedou senátu Vojenského obvodového soudu v Plzni a od roku 1990 byl předsedou tohoto soudu. V roce 1994 krátce působil jako předseda senátu Okresního soudu Plzeň-město a v tomtéž roce byl jmenován soudcem Krajského soudu v Plzni.

Za svého působení na trestním kolegiu Nejvyššího soudu rozhodoval například věc doktora Shahrana Abdullaha Zadeha, která se týkala organizovaného zločinu, nebo případy krádeží během pandemie covid-19. Předseda Nejvyššího soudu Petr Angyalossy Františku Hrabcovi poděkoval za mimořádnou mnohaletou kvalitní práci pro Nejvyšší soud a předal mu také speciální ocenění, tzv. Justičního Oskara.

Gabriela Tomíčková

ČLÁNEK

Z ROZHODOVACÍ ČINNOSTI NEJVYŠŠÍHO SOUDU

I v závěru prvního letošního čísla čtvrtletníku Aequitas přinášíme odlehčený výběr z nedávných trestních kauz, které posuzovaly senáty trestního kolegia Nejvyššího soudu. Tentokrát se přesvědčíme, že výkon soudcovské profese není jednoduchý, zvláště pokud jde o projednávání případu „až na kůži“, jako tomu bylo v prvních dvou kauzách, případně zjistíme, že humorné situace se stávají nejen při výlovu z rybníka, ale i při odklizení sněhu.

V případech pod **sp. zn. 4 Tdo 89/2025** šlo projednávání věci při hlavním líčení až na dřevě – účastník civilního řízení nechtěl před soudem nic skrývat a za přítomnosti dalších sedmi osob začal při soudním jednání křičet „*co tady po mě chcete, mám se tady ku*va svlíknout*“ a že z něj soud dělá „*kret*na a deb*la*“, následně zařval „...*tak já vám to předvedu*“ a poté se před zraky všech přítomných kompletně vysvlékl a pokračoval ve vulgaritách, když křičel „*tady to máte, zas*anci feministický, tady máte deb*la*“.

K dokonalosti chybělo snad jen zakončit vystoupení slovy „*rodiče, kteří chtějí vidět deb*la, nechtějí přijít do jednacích síní*“. Za uvedené jednání byl obviněný odsouzen za přečin pohrdání soudem.

Ke skutku zastával obviněný názor, že „*nadával do zdi, k nebesům, nikoli k soudu*“ („*ale ne pánové, on myslel toho sklenáře Procházku...*“) a jeho úmysl „*nesměřoval k urážce soudu, ale spíše k deklaraci jeho čirého zoufalství*“, přičemž zpětně své jednání hodnotil tak, že se mu „*regulérně zatmělo*“. Pokud by tomu tak bylo, pak se v redakci raději nechceme domýšlet, jak by teprve mohlo vypadat „*neregulérní zatmění*“. Senát Nejvyššího soudu naopak dospěl k závěru, že z obsahu výlevů obviněného zcela jasně vyplývá, že urážky byly mířeny na soudkyni a soud jako takový.

V řízení **sp. zn. 7 Tdo 989/2024** senát Nejvyššího soudu již podruhé projednával případ útoku obviněného, který v průběhu hlavního líčení hodil dlažební kostku po svědkovi, přičemž mířil na jeho hlavu. Zatímco soud prvního stupně jednání obviněného hodnotil jako pokus vraždy, odvolací soud před zásahem Nejvyššího soudu jednání kvalifikoval jen jako pokus těžkého ublížení na zdraví. K dovolání nejvyššího státního zástupce podaného v neprospěch obviněného byla věc vrácena k novému projednání vrchnímu soudu, přičemž v novém řízení vrchní soud odvolání obviněného zamítl.

K dalšímu dovolání už jen obviněného Nejvyšší soud uzavřel, že obviněný hodil dlažební kostku proti poškozenému záměrně, z relativně krátké vzdálenosti a mířil na jeho hlavu, přitom se jednalo o hod těžkým a velmi tvrdým předmětem. Přístup obviněného, který bez jakékoli sebereflexe stále odmítal protiprávnost svého jednání, tak patrně vycházela z jeho přesvědčení, že je sám bez viny, proto mohl první hodit kamenem.

Poněkud bizarní situaci posuzovali soudci v řízení **sp. zn. 4 Tdo 1056/2024**, kde se základem trestněprávně relevantního jednání stalo odklizení sněhu. Dva poškození si nechťeli „*dát do těla*“ a napadlý sníh odklízeli bez námahy za pomoci motorové frézy. S takovým lenošným přístupem však nesouhlasila jejich sousedka, která je upozornila na zdravotní výhody „*ručního*“ odklizení sněhu. Jelikož poškození její dobře mířené připomínky zcela oslyšeli a dál si s veškerou hrdostí svého bez jakékoli reakce na jednání obviněné, tak obviněná přistoupila k jednomu z poškozených, který byl v jejím dosahu, a tento „*do těla dostal*“ lopatou. Potvrdilo se tak základní hokejové pravidlo „*nedáš – dostaneš*“. Obviněná se bránila, že jen chtěla poškozené povzbudit k tomu, „*abys i utužovali svaly raději ručním odhazováním sněhu*“. Za uvedené jednání byla uznána vinnou přečinem výtržnictví. V dovolání obviněná namítala, že se jednalo „*o pouhou sousedskou rozeprá, jejíž příčina navíc není na její straně*“, přičemž je přesvědčena, že v řízení nebyly prokázány „*její sklonky k vyvolávání konfliktů*“, jelikož „*je nutno za stejně pravděpodobnou považovat možnost, že příčina konfliktů je na straně poškozených*“. Nejvyšší soud podané dovolání vyhodnotil jako nedůvodné.

Naopak rozhodnutí **sp. zn. 3 Tdo 980/2024** může sloužit jako inspirace pro všechny kutily, kteří nestihli výprodej ve svém oblíbeném hobbymarketu a nutně by potřebovali doplnit svůj sortiment náradí. Obviněný v prvním případě překonal uzamčený zámek na vratech skladu a hned se dal do „*nakupování*“, kdy si „*přilepšil*“ celkem o 36 kusů různého náradí a navrch k tomu přidal ještě motocykl v hodnotě 144 tisíc korun, nejspíše jako nákupní bonus. V druhém případě si z uzamčené garáže odnesl mj. dvě elektrokoloběžky a jeden motocykl, pochopitelně vedle další sbírky různého náradí. K promyšlení další obchodní strategie bylo obviněnému vyčleněno 18 měsíců v klidném prostředí věznice s ostrahou. V podaném dovolání obviněný nesouhlasil s tím, že k jeho odsouzení vedly toliko nepřímé důkazy, jako např. stopy DNA či nález odcizených věcí u něj, z čehož přeci nelze dovozovat, že je ze skladu „*odvezl*“ právě on.

K uplatněné obhajobě senát Nejvyššího soudu mj. uvedl, že neexistuje věrohodný způsob, jak vysvětlit přítomnost DNA obviněného na místě činu, než tak, že se dopustil krádeže. Ani v dalších námitkách nebylo možné obviněnému přisvědčit.

Na „*nákupy*“ vyrazila i obviněná z případu **sp. zn. 4 Tdo 1033/2024**, která ve dvou dnech zvládla vybrat oblečení a pronést ho přes pokladny bez placení v celkem šesti případech. Hodnota odcizených věcí přesáhla 14 tisíc korun. Obviněná v dovolání mj. namítala, že hodnota „*skutečné škody*“ (uplatněné v trestním řízení ze strany poškozených) nepřesáhla 10 000 Kč, nemělo by se tedy jednat o trestný čin krádeže. Předestřela vlastní závěr, že „*pokud si nikdo nenárokuje náhradu škody a nepřihlásí se k trestnímu řízení, nemohl být na tomto poškozeném spáchán dokonáný trestný čin krádeže*“. Navíc věci, z jejichž krádeže je obviněná, jí sice nepatřily, tyto ale měla je pouze „*v úschově pro svoji kamarádku*“. Rozporovala i důkaz kamerovým záznamem, na jehož základě „*nelze prokazovat krádež jednotlivých věcí, kde je patrné, že jí podobná osoba brala do rukou možná stejné, možná podobné věci a viditelně se jí plnila taška, kterou měla u sebe*“. Trestní řízení pak mělo vzejít na základě policejní manipulace, když žádná z prodavaček krádež nezaznamenala, „*až po upozornění ze strany policie, když jim byly vnuceny věci, které měly být z jejich prodejen, došly k názoru, že u nich musela krást*“. Nejvyšší soud ve věci konstatoval, že obhajoba obviněné byla v řízení jednoznačně vyvrácena a její dovolací výtky jsou zjevně neopodstatněné. Na kamerových záznamech je pak dobře zadokumentované, „*jak se kabelka obviněné postupně plní*“. Za trestný čin krádeže je přitom nutno považovat i jednotlivé útoky, jimiž pachatel pokračoval v trestném činu a celková škoda dosáhla škody nikoli nepatrné. Již odvolací soud pak obviněnou upozornil, že směšuje výrok o náhradě škody s výší vzniklé škody.

Obvinění v případě **sp. zn. 3 Tdo 1131/2024** měli tu smůlu, že se na nákup vypravili ve velmi brzkých ranních hodinách, kdy měla čerpací stanice ještě zavřeno. Tato skutečnost však sama o sobě nemohla nákupčtivé osoby zastavit. Byť se obviněným svépomocí nepodařilo vniknout do všech prostor čerpací stanice, zvládli alespoň poškodit několik dveří a vysklít okna, k tomu si navíc přilepšili výběrem některých pochutin z nabídky prodejny. Kritik trestání drobných krádeží by mohl upozornit, že škoda vzniklá odcizením věcí byla pouhých 318 Kč. Měl by plnou pravdu, bylo by však vhodné doplnit, že škoda vzniklá poškozením oken a dveří přesáhla částku 89 tisíc Kč. Obviněný, který podal dovolání, nesouhlasil zejména s uložením nepodmíněného trestu odnětí svobody a zastával názor, že skutek „*neměl být kvalifikován jako přečin krádeže, neboť se trestného jednání dopustil za účelem opatření potravy, tedy ve stavu hmotné nouze, nikoliv s úmyslem se obohatit*“, jeho námitky však nebyly opodstatněné, proto Nejvyšší soud dovolání odmítl.

Václav Vlček

Odběr časopisů na e-mail

Přihlaste se se k odběru našich časopisů, ať vám neunikne žádné nové číslo. Pravidelně vám budeme zasílat nové vydání. Z odběru se můžete kdykoliv odhlásit.

Registrace

Váš e-mail:

Chci odebírat

BULLETIN: ☒	AEQUITAS: ☒
Internetový čtvrtletník oddělení analytiky a srovnávacího práva	Internetový čtvrtletník Nejvyššího soudu
Ukázka čísel	Ukázka čísel

[Registrovat](#) [Odhlásit newsletter](#)

NOVINKA

CHCETE, ABY VÁM NÁŠ ČTVRTLETNÍK BYL ZASÍLÁN DO MAILU?

Nově se můžete k odběru přihlásit prostřednictvím webových stránek Nejvyššího soudu,
na adrese: <https://www.nsoud.cz/odber-casopisu>

AEQUITAS | ČTVRTLETNÍK NEJVYŠŠÍHO SOUDU — 1/2025

Verze:

elektronická, formát PDF

Redakce:

Bc. Monika Němcová, Bc. Gabriela Tomíčková,
Mgr. Václav Vlček, Mgr. Bc. Jan Bena

Fotografie:

Bc. Soňa Šmahelová, Bc. Monika Němcová,
Bc. Gabriela Tomíčková, Ing. Jiří Sláma,
soukromý archiv JUDr. Roberta Fremra,
soukromý archiv JUDr. Pavly Augustinové,
soukromý archiv Mgr. Petry Kubáčové,
archiv Nejvyššího soudu, Archidesign.

Redakční rada:

předseda redakční rady JUDr. Petr Angyalossy, Ph.D.,
JUDr. Petr Šuk, JUDr. Pavlína Brzobohatá,
JUDr. František Púry, Ph.D., Mgr. Aleš Pavel

Grafické zpracování:

Dominik Martin

Registrace:

AEQUITAS ISSN 2570-572